

30.11.22.

6-А

Історія

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Культура та релігія Давнього Китаю.

Мета уроку: називати хронологічні межі утворення та розквіту цивілізації в Китаї; - показувати на карті долини Хуанхе та Янцзи, територіальні межі й основні центри давнього Китаю; - визначати особливості давньокитайської писемності; - характеризувати відкриття та винаходи давніх китайців, використовуючи візуальні джерела; - висловлювати міркування про місце давньокитайської цивілізації в історії стародавнього світу та внесок Давнього Китаю до скарбниці досвіду людства.

1.Перегляньте відео: <https://youtu.be/0gMor3nBM84>

2.Опрацюйте опорний конспект:

У Китаї у XII—VIII ст. до н. е. було винайдене примітивне ідеографічне письмо, що вдосконалювалося і згодом перетворилося на завершену за формою ієрогліфічну каліграфію, а також в основному було складено місяч-ний календар.

Особливого розквіту своєї китаїська культура досягла з часу перетворення Китаю наприкінці III ст. до н. е. в єдину могутню імперію спочатку династії Цін, а у подальшому — династії Хань.

- *Китайський ієрогліф є ідеограмою, тобто виражає ідею або поняття, яке складає основу ієрогліфічного письма. В китайській мові існує близько 100 тис. ієрогліфів. У тому числі, число ієрогліфів, що найчастіше вживаються, складає 3000. З цих ієрогліфів утворюється велика кількість словосполучень і фраз. Китаїська ієрогліфіка зробила значно впливу на писемність сусідніх країн. Основу національного письма Японії, В'єтнаму і Кореї складають китайські ієрогліфи.*

漢 字
汉 字

Протягом ранньої історії імператорської епохи Стародавній Китай збагатив світову культуру такими важливими винаходами, як компас та спідометр, сейсмограф, порцеляна, книгодрукування та порох. Саме у Китаї вперше у світі винайшли морехідні пристрої — румпель і багатоярусні вітрила, у галузі писемності та книгодрукування — папір і рухомий шрифт, у військовій техніці — гармати й стремена. У VII — X ст. було винайдено механічний годинник, а у шовкоткацтві — приводний пас та ланцюгову передачу.

У математиці видатними китайськими досягненнями було використання десяткових дробів та пустої позиції для позначення нуля, обчислення відношення довжини кола до його діаметра (число "п"), відкриття методу розв'язання рівнянь з двома і трьома невідомими. Ще до початку XIV ст. так званий "трикутник Паскаля" у Китаї вважався старовинним способом розв'язання рівнянь.

Давні китайці були досвідченими астрономами, вміли обчислювати дати затемнення Сонця, вели спостереження за плямами на ньому, склали один з перших у світі каталогів зірок. Пристрій, відомий сьогодні як підвіс.

При створенні повітродувних машин для металургії китайці першими застосували метод перетворення колового руху на поступальний, який пізніше використовували в Європі для роботи парових машин. У Китаї зародилася давня традиція біологічного захисту рослин — до IV ст. відносяться описи методів використання одних комах для боротьби з іншими.

Високого рівня у Стародавньому Китаї досягли астрономія, знання календарних розрахунків та астрологічних передбачень, математика, фізика і гідротехніка. Важливою справою залишалося фортечне будівництво для охорони зовнішніх кордонів імперії від вторгнень войовничих кочівників. Китайські будівельники зажили слави грандіозними спорудами — Великим китайським муром та Великим каналом, що з'єднав Пекін з Хан-чжоу. Зокрема спорудження каналу, що розпочалося ще у VI ст. до н. е., тривало впродовж двох тисяч років і було завершене лише у XIII ст. н. е. Ця складна гідротехнічна споруда довжиною понад 1800 км і шириною від 15 до 350 м з численними пристроями для перекачування та очищення води стала справжнім шедевром світового іригаційного мистецтва.

У Стародавньому Китаї вперше була написана "Фармакологія", проводилися хірургічні операції з застосуванням наркотичних засобів, використовувалися методи лікування голковколанням, припеченням та масажем. Давній метод лікування з допомогою "кореня безсмертя" — женьшеню — надзвичайно популярний у світі донині.

Китайська чайна церемонія

Культура стародавнього Сходу насичена незвичними для нас символами і традиціями, загадовими, як ієрогліф. Одна з таких традицій - знаменита на весь світ чайна церемонія. Чаювання в Китаї - це набагато більше, ніж просто вживання напою. У Китаї кажуть, що чайна церемонія - це взаємодія вогню, води, чайного листа, просторів і станів.

Давньокитайські мислителі та лікарі розробили оригінальне вчення про "життєву енергію" ("енергію Всесвіту"), що, нібито, циркулюючи в організмі, є основою всієї його діяльності. На основі цього вчення було створено складну філософсько-оздоровчу систему "ушу", що дала початок однойменній лікувальній гімнастиці, а також мистецтву самооборони "кун-фу".

Особливо важливе місце у китайській духовній культурі посідає конфуціанство — етико-політичне вчення філософа-ідеаліста Конфуція. Його ідеалом є високоморальна людина, яка дотримується традицій мудрих та добропорядних предків, піклується про громадські інтереси. Вчення також обстоювало поділ суспільства на "вищих" і "нижчих", вимагало від кожної людини неухильного виконання покладених на неї обов'язків.

Конфуціанство стало державною ідеологією Китайської імперії. Воно залишило глибокий слід в усіх сферах життя суспільства, справивши особливо помітний вплив на розвиток сімейних стосунків, розквіт культу сім'ї та сімейного клану. Сім'я вважалася серцевиною суспільства, її інтереси мали стояти понад інтересами окремої людини, яка в усьому повинна була підкорятися волі старших членів сім'ї, а надто волі батьків. Підкорення старшим було однією з важливих основ соціального порядку в імператорському Китаї.

Під впливом характерних для стародавнього китайського суспільства релігійних, етико-філософських та соціально-політичних поглядів розвивалася і класична література. Ще у першій поетичній збірці Стародавнього Китаю, знаменитій "Книзі пісень", на основі народних пісень, старовинних гімнів оспівуються подвиги обожнених предків.

Основну своєрідність китайського мистецтва становлять каліграфія, поезія та живопис, що створюють нерозривну триєдину систему. Саме ця ієрогліфічна кодова система з її лінгвістичними та живописними можливостями дає змогу, з погляду китайської естетики, за допомогою одного інструмента — пензля — об'єднати три різних види мистецтва і в сукупності досягти найбільш повної і точної передачі їх художніми засобами оточуючої життєвої гармонії — "мистецтва життя".

Матеріал для письма: папір

Сучасний матеріал для письма — **папір** — винайшли у сиву давнину в Китаї. Його виготовляли з тирси та відходів шовкового виробництва.

У Китаї виробництво паперу набуло такого поширення, що на базарі можна було побачити писаря-виробника паперу, який тут же черпав із відра масу, викладав аркуші паперу на дошку і сушив на сонці. Виготовлений і ще не просохлий аркуш такого паперу писар часто клав на спину клієнта і писав під його диктовку лист.

- Не одне століття китайці тримали в секреті рецепт виготовлення паперу. Однак він все ж потрапив до Європи. В Україну папір спочатку завозили з Італії, Франції, Німеччини, згодом навчилися виробляти й самі.

Домашнє завдання: повторити пар. 21. Запишіть винаходи китайців.

Завдання надсилайте на освітню платформу Human,

вайбер 097-880-70-81, або на ел. адресу nataliarzaeva5@gmail.com

